

РОДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ СЕ ДОБЛИЖАВА КЪМ ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ИТ ПАЗАРА НА ТРУДА

КОНСТАНЦА КАДЪНКОВА

В последните няколко години българската образователна система направи стъпка напред към „производството“ на повече и по-качествени специалисти за ИКТ сектора, и в частност – за софтуерната и аутсорсинг индустриите.

Въведена беше дуалната форма на обучение в средното образование, подписано беше Споразумение за сътрудничество между Министерството на образованието и науката и представителните асоциации на българската ИТ индустрия - Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ), Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ), Българска аутсорсинг асоциация (БАА) и ИКТ Клъстер, с цел професионалното образование да подготвя квалифицирани кадри, приета беше нова Национална програма към МОН „Обучение за ИТ кариера“, въведено беше по-голямо финансиране за приоритетните специалности във висшето образование.

Как представителите на трите най-активни асоциации на технологичния и аутсорсинг бизнеса приемат

промените в системата на родното средно и висше образование,

дали напредъкът е достатъчен и какви стъпки следва да предприеме след-

ващото правителство на Република България, за да може образователната система да произвежда подготвени за пазара на труда специалисти – отговори на тези въпроси ще дадат представителите на БАСКОМ, БАИТ и БАА.

Категоричното мнение на Стамен Кочков, председател на управителния съвет на БАСКОМ, е, че естественият растеж на софтуерната индустрия през последните години е възпрепятстван от недостиг на кадри и образователната система не може да генерира необходимия за това брой квалифицирани специалисти, и то не само в областта на ИТ. Това налага решителни промени и мерки за адресиране на проблема от страна на бизнес, държава и институции.

В дългосрочен план, БАСКОМ работи с редица компетентни организации за предприемането на дълбоки структурни реформи в образователната система, съобразени с изискванията на бизнеса. БАСКОМ, заедно с колежите от БАИТ, Българска аутсорсинг асоциация и ИКТ Клъстер активно сътрудничи с МОН и образователните институции по проект „Професия приложен програмист“, чиято цел е да въведе професионална квалификация при завършващите средно образование младежи. По този начин зрелостниците ще са готови да започнат работа като младши програмисти в индустрията, което ще доведе до на-

маляване дефицита на кадри. Първите такива специалисти се очаква да излязат на трудовия пазар през 2019-а година, обясни Кочков.

Относно проект „Професия приложен програмист“, председателят на УС на БАСКОМ подчерта, че софтуерните компании вече инвестират време и финансов ресурс за разработване на съвременно обучително съдържание и учебни програми, които в най-голяма степен да отговарят на нуждите на сектора. „Смятаме за изключително полезно и придобиването на опит в реална работна среда в нашите компании още по време на обучението на учениците. Затова асоциацията подкрепя и инициативите за официалното въвеждане на дуалното обучение в училищата, обясни Кочков - В рамките на проекта по „Професия приложен програмист“ предвиждаме и обучение на преподавателите върху съответното съдържание, което подготвяме, като смятаме, че това е съществена част от успеха на тази инициатива.“

В сферата на висшето образование от БАСКОМ също очакват своевременно осъвременяване на учебните планове и програми, което включва и съответното обучение на преподавателите, като асоциацията работи активно с няколко университета в страната. „В рамките на подписаното споразумение с МОН, ще очакваме да бъде предоставена възможност за

по-активното и пряко участие на бизнеса в образователния процес”, допълни Кочков.

Пламен Цеков, член на управителния съвет на БАА, представи своята позиция, че родната просвета трябва още да се реформира - и средното и висшето образование. Бизнесът трябва и ще помага, но не може да се разчита само на него, подчерта той:

„Трябва да се увеличат елитните училища в средното образование, да се увеличи заплащането на учителите, да се набляга още от рано на чужди езици и техническо профилиране.

Университетите и броят студенти, които обучават, трябва да се намалят – прекалено много са в момента и липсва конкуренция – студентите влизат с тройки и по документи. Нека да са по-малко бройки, при същите бюджети, но да излизат по-качествено обучени студенти. Университетите трябва да се отворят към силни и млади топ преподаватели, които владеят чужди езици. Вероятно няма да могат да ги привлечат, ако не увеличат бюджета си за заплати.

Трябва да се преподава на чужд език, по този начин ще се отвори възможността за привличане на международни студенти, което ще се отрази положително и на финансите, имиджа и позицията в международните класации. Трябва професионален мениджмънт, стига с това автономно самоуправление тип „возене по течението“ и оплакването, че все няма пари. В момента сме на дъното – нямаме истински университет в Топ 500, а това трябва да е цел. Гледаме как се наоряват полупрофесионални частни академии без никакви дотации от държавата – явно има и пари, и средства, и преподаватели - просто нашите университети не се ориентират достатъчно добре как да се включат в

новата рамка на икономиката”, заяви Цеков.

Освен вътрешното „производство“ на ИТ кадри, другият сценарий е „внос“. В тази насока по настояване и след предоставяне на конкретна статистика от страна на ИТ бизнеса правителството въведе облекчения в

процедурата за издаване на „Синя карта на ЕС“

за упражняване на високкоквалифицирана заетост от чужденци от трети страни (извън ЕС). Доколко обаче тези мерки са довели до повишаване на вноса на високкоквалифицирани чужденци от трети страни, от кои държави е най-активният внос и какви мерки следва да бъдат взети, за да се облекчи допълнително тази процедура, отговарят представителите на технологичния и аутсорсинг бизнес.

Има положителен ефект от въведената мярка за облекчаване издаването на „Синя карта на ЕС“, но процедурата все още е сложна и времеемка и отнема няколко месеца, твърди Пламен Цеков от БАА. Има увеличение при привличането на служители извън ЕС, от страни като Украйна, Македония и Турция, но процедурата трябва още да се облекчи и сроковете да се съкратят, за да има съществен ефект, изтъкна Цеков.

„За съжаление повече от година след приемането на изменения и допълнения към нормативните актове, регламентиращи процедурата за издаване на „сини карти“, секторът продължава да среща почти същите сериозни затруднения от гледна точка на продължителност, липса на координация между институциите и усложненост. Очакванията са ни процедурата да бъде сведена като обща

продължителност до 4 седмици и подаването на документите да става на едно гише“, подчерта Стамен Кочков от БАСКОМ.

Според БАСКОМ, успешно внесените специалисти са все още в рамките на няколко десетки. Като дестинации, които представляват интерес с оглед привличане на специалисти, софтуерните компании са насочили внимание към бившите съветски републики – Украйна, Молдова, Беларус. Има вече няколко български компании с офиси в съседна Македония, като тя също е търсена алтернатива за осигуряване на нужните кадри, посочи Кочков.

Инвестиции на технологичния и аутсорсинг бизнес в образование

Бизнесът не само е в готовност, но и инвестира в родното образование, доколкото може да си го позволи, твърди Пламен Цеков от БАА. „Държавните бюджети трябва да се увеличат, тъй като бизнесът, и особено технологичният такъв, ги захранва с все повече средства. Ако се очаква от бизнеса да поема повече функции в образованието, държавата трябва да планира сериозни секторни поощрителни мерки и облекчения за компаниите, които го правят“, подчерта Цеков.

Основният капитал на компаниите в сектора са талантите, работещи в тях. Ето защо фирмите постоянно инвестират в обучението на своите специалисти за повишаване на тяхната професионална квалификация, посочи Стамен Кочков от БАСКОМ.

„Както споменахме, компаниите от БАСКОМ вече инвестират време и финансов ресурс за реализирането на проектите в сферата на образованието, които асоциацията изпълнява в момента (“Професия приложен

програмист“ и т.н.). Готови сме да продължим да отделяме необходимите ресурси за реформиране на образователната ни система, за да могат обучаващите се в нея ученици и студенти да придобият нужните знания, ключови умения и компетенции, с оглед успешната им реализация в бъдеще”, обясни Кочков.

Прогнози за развитието на ИКТ сектора през 2017 г.

По данни от проучването Барометър на БАСКОМ, българският софтуерен бранш за поредна година бележи устойчив двуцифрен ръст от 16,9% през 2015 г., изпреварвайки повече от 5 пъти растежа на БВП на България. Прогнозните данни сочат, че темповете на растеж през 2016 г. ще се запазят на сходни нива и

приходите ще надхвърлят 1 млрд. евро. Основен принос за растежа на софтуерната индустрия имат експортно-ориентираните компании.

За петгодишния период 2011-2016 г., делът на общите приходи на софтуерната индустрия спрямо БВП се очаква да се удвои – от 1,16% през 2011 г. до 2,25% през 2016 г. При запазване на същите темпове на растеж на приходите в софтуерната индустрия, прогнозите са след 5 години – през 2021 г., те да достигнат 4,5% спрямо БВП, което би наредило бизнеса сред най-големите в страната.

По отношение на заетите в сектора, данните за реално осигурените средногодишно работни места в софтуерната индустрия за 2015 г. сочат, че те се увеличават с 1107, или

6% спрямо 2014 г. Това е най-слабият ръст от 2012 г., като е ясен показател за задълбочаващите се проблеми с недостига на ИТ специалисти в страната.

Прогнозите за 2016 г. сочат, че тенденцията ще се запази, като броят на новите работни места в софтуерната индустрия в България ще отбележи по-нисък ръст от 5 % или 907 отворени нови позиции.

Поради недостига на ИТ специалисти в компаниите от сектора почти непрекъснато има нови отворени позиции, като често за запълването на някои от тях - софтуерни архитекти, софтуерни разработчици и проектни мениджъри, на фирмите са необходими над 8 седмици.

От всички членове на БАСКОМ,

DISCOVER THE POWER OF ORACLE

ИТ ЛИДЕРИ: ОБЗОР

участвали в допитването, близо 70% прогнозира увеличение на приходите през 2016 г., както следва: 11,9% - с около 50%, 30,95% - с 25%, а 26,19% - с 10%. Не очакват промяна 23,81% от компаниите, а едва малко над 7% предвиждат намаляване на приходите.

„Цитираните данни доказват, че ИТ секторът е сред най-устойчивите в страната и бележи ежегоден двуцифрен ръст по всички разгледани показатели. Продължава тенденцията на изместване на фокуса на дейността на компаниите от извършване на ниско квалифицирана работа тип „кодиране“ в първите години от развитието на сектора в участие във всички фази на съвременно-

то производство на софтуер - анализ, дизайн, архитектура, имплементация, качествен контрол, поддръжка и развитие“, коментира Стамен Кочков, председател на УС на БАСКОМ.

„Прогнозите на развитие на технологичния и аутсорсинг секторите в България са мъгляви и по-скоро неспокойни в дългосрочен план. Ако политическата нестабилност продължи прекалено дълго, няма бързо да се реши проблемът със занемареното образование, а това е проблем, който не търпи отлагане, заяви Пламен Цеков, член на УС на БАА. - Всички гледаме какво ще стане с популизма и ганъците - промяната на ганъците в технологичния и аутсорсинг сек-

тора ще накара компаниите да преразгледат генерално дейността си в България, вкл. и дейностите им по темата образование. По-скоро трябва да се мисли за качествени мерки за подпомагане на инвестициите на компаниите в сектора, тъй като в съседните ни страни го правят, и то много активно. В България лежим на старите лаври от 2015 г., когато бяхме №1 в Европа и №3 в света като аутсорсинг дестинация. Това е минало. Полша и Румъния взеха мерки и подпомогнаха тези индустрии и изпревариха България. В момента ние трябва да догонваме в условията на политически вакуум, което не е никак лесна задача.“

COMPAREX
Software · Consulting · Services

Започнете Вашия бизнес в областта на облачните услуги, сега!

- Разширете портфолиото си и добавете повече стойност на своите клиенти, без необходимост от допълнителни инвестиции.
- Абонирайте своите клиенти за облачните услуги на Майкрософт като Office 365 и Azure.
- Плащане на месечна база.

Регистрирайте се:
www.comparexcloudcenter.com